

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Joanne Camillo Bono Episcopo Mediolanensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

AUCTORE
JOSEPHO
RIPAMONTIO.

DE S. JOANNE CAMILLO BONO EPISCOPO MEDIOLANENSI.

CIRCITER AN.
CHRIST. DCLIX.
X JANUARI.

S. Joannis
Boni natalis.

Quando sede-
rit.

Translatio
corporis.

a
S. Joannis Ca-
milli Boni
prudencia in
legationibus.
b

Martyrologium Romanum, ac Petrus Galesinius, S. Joannis Boni Mediolanensis Episcopi nomen sacris Fastis inscriptum habent *iv Id. Januarias*. Vitam, ut reliquorum Mediolanensium Præsulum, scripsisse fertur Joannes Franciscus Besutius, quam necdum vidimus. Compendium illius habet Ferrarius in *Catalogo SS. Italiae*. Ejus quoque post ceteros gesta succincte et eleganter recensuit Josephus Ripamontius, lib. 8; *cujus hic narrationem dabimus*.

2 Meminit S. Joannis Sigonius lib. 2, de regno Italiae ad annum 659 et 669, et Claudius Robertus in appendice ad Galliam Christianam. Joannes Antonius Guarnerius in vita S. Joannis Bergomensis, ita scribit: Nonnumquam quoque conjuncta suorum manu cum Joannis Boni Antistitis Mediolanensis copiis, implorantibus Catholicis auxilium tulit; contra nimirum atrocibus grassantes Arianos. Actorum Ecclesiae Mediolan. parte 2, hæc de S. Joanne Bono memorantur: S. Joannes Bonus Camillus, Genuensis, Joannis Bergomensis Episcopi sanctissimi consuetudine conjunctus, Archiepiscopus creatus, immani Barbarorum dominatu non deterritus, ab urbe Genna, ubi aliqui Archiepiscopi diu manserant, Mediolanum ad stationem sedemque Archiepiscopalem rediit: quam summa cum laude tenuit annos decem. Romam ad synodum Martino I, Pontif. venit: Arianos Bergamo depulit: in oppido Decio ecclesiam S. Materni consecravit. Miraculorum laude clarus, obiit in Domino *iv Idus Januarii*. Reperitur Joannes post synodum Romanam consentiens subscripsisse. *Ea vera cum habita sit Constantis, sive Constantini, Heraclii nepotis, anno 9, Indict. 8, Christi nimirum 649, consequens est Joannem non anno 650, ut scribit Ferrarius, nedum 639, ut Sigonius lib. 2, de regno Italiae Episcopum esse factum. Sed fatetur Ferrarius chronologiae hic videri perturbatam esse rationem.*

3 Cum S. Michaelis, in qua S. Joannis Boni conditum olim fuerat corpus, avo jam fatisceret basilica; S. Carolus Borromæus eam penitus demolendam censuit, præsertim quod æquo propior cathedrali ecclesiae esset. Prius igitur visum est faciendum, ut Divorum inde sacra pignora, qua par est religione, transferrentur. Ergo pridie Ascensionis Christi, anno 1582, cantatis isthic solemniter vespers, sancti Antistitis corpus suis ipse manibus in affabre concinnatam thecam stanneam composuit: caput inde exemit, argenteo capiti includendum. Peractis dein solito more vigiliis, postridie, festo nimirum Dominicae Ascensionis, xxiv Maii, celebri instituta supplicatione, cui Cardinalis Palavotus cum Clero populoque universo interfuit, sacras illas exuvias ad Metropolitanam adem transtulit, (eo quoque animarum quæ S. Michaelis parocia censebantur, cura revocata,) inque ara recens ad dextram templi partem, ubi alteram januam occluserat, edificata, Sanctique Joannis Boni nomine dicata, collocavit. Ita in vita S. Caroli, Carolus a basilica Petri lib. 6, cap. 3 et Joannes Petrus Giusanus lib. 6, cap. 13.

VITA

EX HIST. MEDIOLAN. JOSEPHI RIPAMONTII.

Joannes ainde Camillus sedet, homo Ligur, cognomento Bonus, sive maternæ gentis hæc appellatio fuerit, sive præmium eximie bonitatis animi, et virtuti honos ex communi fama. Is privatis rebus diu versatus in aula Romana, et b Gregorio Pontifici Maximo ante omnes acceptus, ejus missu legatus olim

ad c Theodolindam venerat Mediolanum. Inde graciosus apud Principes, et expectatione summa. Nam et viderant ab Regina in caritate habitum ac honore; et satis constabat, hujus potissimum opera et auctoritate viri, restituta damna, quæ d prima Longobar-

2 Itaque cum ad solemnia Pontificatus capessenda venisset, nova bonis omnibus affulsisse lux est visa. e Monothelani vero, et f quisquis rem Catholicam, absque capite ac præside mallet esse, vel certe tale caput, talemque præsidem aversarentur, inhorrere. Terrorem super omnia fecit perditio mortalium generi, quod interritus atque inconcussus ipse, nullo turbarum respectu, nullaque trepidatione, statim ut est Archiepiscopus renuntiatus, ad suum pastorale munus venit; veluti sese periculis objectans, et ultro lacessens ea, quæ suspensi, ac vitabundi ceteri, partim secessione Ligustica, partim domesticis latebris declinassent.

3 g Joannes erat alter Bergomensium Antistes, altitudine animi, et studio religionis incorruptæ, recte cum Joannis Boni moribus, et sanctitatis compositus; acer idem, ac vehemens ingenio, et quamcumque in partem incubuisset, ad finem usque destinatis insistens. Cum hoc Joanne, quia præclaris illius adjumentis ad rem gerendam animosque persanandos indigebat, amicitiam familiaritatemque contraxit Joannes Bonus. Neque ille partem laboris abnuvit: præbuitque sese comitem ad confutanda Monothelitanorum dogmata, quæ quotidie magis invalescebant.

4 Ejus negotii causa, dum Bergamo Mediolanum comneat, rursusque Mediolano domum revertit, flumen h Abduam calcasse pedibus dicitur; et in multorum sæpe conspectu veluti per solidum illac incessisse. Sunt i qui miraculi gloriam hujus in Mediolanensem trahant, cum hic vicissim ad illum excurreret officii, vel auxilii causa. Etiam ego malim de nostro verum esse; sed plures ad illum alterum inclinavere.

5 Bonus qua suis, qua socii viribus, et auctoritate, cum hæresim labefactasset Monothelitanam, ad ea quæ proxima erant animum convertit, condiditque tum alibi, tum Decii præsertim insigne templum, addito Sacerdotum collegio, qui statis horis psallerent, atque reliqua ibi tum ad Dei cultum, tum ad salutem animarum obirent munera. Decium oppidum decimo ab urbe lapide, vel opportunitate loci, qua multos haud ignobiles pagos, amœna circumfusa planitie, complectitur, vel amplitudine sua, qua plurimas numerat familias; Episcopi præcipue curam advertit, ut illud ad hunc modum esse nobilitandum putaret. Aedes dicata est k Materno, census attributus, descriptæ Canonice leges; neque res ulla ommissa, quæ ad constituendam illic disciplinam pertineret.

6 Exarsit inde bellum atrox, quo l Pertaritius, et Gundipertus, solitis inter fratres odiis in mutuum perniciem armati, seque et Rempublicam perdidere. m Neque victor utriusque Grimoaldus meliore usus est fortuna: et Ecclesie res inter hæc Regum calamitates miserabiliter fluctuatae. Refovit eas et confirmavit parva dictu res; sed quæ tantum Catholicæ religioni conciliavit auctoritatis, ut violandi eam et contemnendi verecundia apud omnes oriretur. n Erat in Tarentino agro squalibus habitu, vultuque, et magna fama severitatis anachoreta; de quo erat opinio multarum

c

d

e f

In Episcopatu
magnanimitas.

g

Adjutor S.
Joannes Ber-
gomensis.

Hujus mira-
culum.

h

i

Joannes Decii
templum ex-
struit.

k

l
Turbae inter
Longobardos.

m

n

multarum rerum firmata successu, tamquam ea, quæ futura prædiceret, constarent inevitabili necessitate, et illius omnia vaticinia certissimi exitus consequerentur. Sive adversa, sive prospera Regibus populis denuntiaret; utriusque fortunæ, vel tristitia, vel gaudium, non secus atque præsentis damno, vel utilitate animos occupabat. Hunc hominem Constantinopolitanus Imperator infestus Longobardo nomini, per hæc forte tempora cum in Italiam exercitum trajecisset, adiit cupidine sciscitandi, quem bello finem caneret; et an ex acie victor esset rediturus. Cum ille tristitia coëpta, et irritos conatus affirmare non dubitasset, propterea quod scilicet Baptista gentem tueretur, quem sibi Patronum adoptasset; pergit tamen imperator fortunam experiri, vaticinaque denuntiatione nihil permotus, impigre bellum, uti destinarat, molitur. Committitur prælium utrimque summa vi, tanta videlicet, quantam esse oportuit in eo certamine, cujus finis, victori decus Italia recuperatæ, victo turpem fugam, finem opum, malorum extrema laturus esset. Ac primo quidem, neutro inclinata spe, diu manibus aëquis, et incerta victoria pugnabatur. Mox Amelungus ab Longobarda parte facinus edidit, quo perculsus Imperatorius exercitus, cum attonito similis aliquandiu fluctuasset, extemplo dedit terga, utroque hosti victoriam concessit. Hastile regium is forte Amelungus tenebat, et inter ardorem pugne, cum ex utraque parte plurimi caderent, aut vulnerarentur, conspicatus inferentem sese ferocius Græcum militem, vibrat repente hastam, hominemque transverberatum tollit sublinem, et, ut erat immani corporis robore, quætiebat ludentis more distentum per aëra corpus. Id spectaculum obiectum Imperatoriis, fugæ ipsis initium fuit, Longobardo victoriam dedit. Nec dubitare, quin cædes humana vi major, Baptistæ tutelaris auxilio et præsentia, esset patrata. Ita res Ecclesiastica nacta robur, et auctoritatem: revixitque Mediolanensis Pontificatus, quem memorati paulo antea tumultus oppresserant.

Clades Græcis ab eremita prædicta,

a Longobardis ope S. Joannis, Amelungi robore, illata.

Grimoaldi Regis conversio.

o

S. Joannis Boni obitus.

7 Accessit ei confirmando et stabiliendo grave quoque aliud momentum. Namque Rex Grimoaldus, opera Bergomensis Episcopi, quem Bono fuisse comitem et adiutorem memoravi, penitus Arium atque perversam ejus doctrinam abdicavit. Ejus rei monumentum in o Abduana glareæ aedes D. Alexandri Catholico ritu est dicata, quam antea sacris Arianis sectæ illius antistites profanarant.

8 Nec multo deinde postea Joannes Camillus Bonus Archiepiscopus extinguitur. Corpus ejus usque

in p Hereberti tempora latuit in tenebris, nullo cultu, qui cælestis animæ reliquiis deberetur. Heribertus divinitus repertum, in D. Michaelis ara, non sine pompa solemnibusque cæremoniis collocavit.

a Post Phortium, sive Fortem. Scribit Ferrarius, diu eam dignitatem deprecatum esse.

b Obiit S. Gregorius anno 604, Joannem oportet, cum decessit, admodum grandævum fuisse, si ab eo ad legationes adhibitus est. Ferrarius scribit ejus potissimum consilio basilicam S. Joanni Baptistæ a Theodolinda excitatam Modociæ, sive Modiciæ, oppido 12 millibus distante Mediolano; quod olim Moguntiacum, nunc Monza dici aiunt, ad Lambrum flumen. De qua basilica, Paulus Diac. lib. 4, cap. 22, Sigonius lib. 1, ad ann. 601. Braunerius tom. 1, lib. 4.

c Garibaldi Boiorum Ducis filia fuit Theodolinda, Authari Longobardorum Regi nupta an. 585, eo mortuo, Agilulphum, maritum sibi, et genti Regem, sed volenti, adscivit; atque cum cum populo universo ad Catholicam fidem traduxit, circiter annum 592. Post hujus quoque excessum, cum Adalualdo filio regnum annis aliquot prudentissima mulier administravit.

d Contigit ea anno Christi 368.

e Vulgatus et rectus Monothelita dicuntur, quod unicum in Christo assererent voluntatem, ut sic diversitatem tollerent naturarum. Eorum præcipui duces fuerunt Athanasius Antiochenus, Pyrrhus Constantinopolitanus, Cyrus Alexandrinus, sub finem imperii Heraclii.

f Acephali dicti qui sine certo capite hæresim fovebant. Et primo quidem sic appellati sunt, qui post Concilium Ephesinum adhuc Nestorii errores tuebantur, et nec S. Cyrilli, nec Joannis Antiocheni partes sequebantur, sed seorsim absque capite synaxes agebant. Ita Baronius ad an. 433, num. 21, ex Liberato Diacono. Ast usitatus, qui Chalcedonense Concilium damnantes, neque Zenonis, quod vocabant univivum, sive *εὐζωον*, diploma suscipientes, a Petro Mogo Pseudo-episcopo Alexandrino illud amplexo secessionem fecerunt. Acephali, sive capite carentes dicti, quod Patriarcha suo relicto, seorsim communicarent. Ut pluribus Baronius ad an. 482, n. 42. His se postea duces præbuit Severus, patronum Anastasius Imperator. Ex his nati Monothelita, qui licet Chalcedonensem synodum amplecti se simularent, duas tamen in Christo voluntates et operationes negabant. Quare ii quoque Acephali dicti. De Monothelitis plura mox cum de S. Agathone. Ripamontius nomen Acephalorum visus est hic voluisse interpretari, sed nimium generice.

g S. Joannis Ep. Bergomensis et Martyris vitam dabimus xi Julii.

h Addua, quibusdam Abdua, Polybio *Ἀδύα*, Straboni *Ἀδύα*, vulgo nunc Adda, e laticarum Alpium jugo, per vallem Tellinam, lacumque Larium, sive Comensem fluit, tandemque Pado supra Cremonam miscetur. i Inter eos est Ferrarius.

k S. Maternus ix, Mediolanensis Episcopus colitur xvii Julii.

l His Arripertus pater an. 661, ut Sigonius lib. 2 tradit, mortuus regnum Longobardorum ita divisit, ut prior Mediolani, alter Papiæ regnaret. m Cur id hic auctor scribat, haud scimus. Anno regni sui 10 obiit Grimoaldus, Christi 672, ut vult Sigonius; a S. Joanne Bergomensi conversus ad fidem, victoribus aliquot illustris. Consule Sigoniam loco citato, Paulum Diaconum, etc.

n Sequentem prophetiam, et cladem Græcorum refert Paulus Diaconus lib. 5. Sigonius, alii.

o Leander Albertus Adduæ glaream appellari scribit regionem Adduæ Serioque annibus conclusam usque ad Bergomatium montes; a Merula Insulam Fulcheriam dici; uberem cumprimis et vicis colonisque frequentem esse.

p Hujus meminit Sigonius lib. 8, de regno Ital. ad annum 1047. In Actis Ecclesiæ Mediolan. dicitur a Benedicto VIII, qui ab anno 1013 ad 1024 sedit, ordinatus, sedisse annos 27.

AUCTORE
JOSEPHO
RIPAMONTIO.
P
Corporis in-
ventio.

DE S. AGATHONE THAUMATURGO

ROMANO PONTIFICE.

CIRCITER
AN. CHR.
DCLXXXII.
X JANUARI.
S. Agathonis
natis:

Sanctissimi Pontificis Agathonis natalem Martyrologii Romani tabulæ iv Id. Januariæ consignant, his verbis: Romæ S. Agathonis Papæ, qui sanctitate et doctrina conspicuus quievit in pace. *Fusus Galesinius*: Romæ S. Agathonis Papæ. Hic patre Romano natus, ex monacho factus Pontifex, multæ mansuetudinis ac tantæ sanctitatis, ut leprosum obviam sibi factum, osculo a morbo liberavit. Contra Monothelitas hæreticos Constantinopoli Concilium habuit. Sedit annos duos, menses tres. Sepelitur ad S. Petrum. *Adhuc proluciori elogio celebratur a Frane. Maurolyco, et Martyrologio Germanico. Meminerunt ejus hoc die Carthusiani Colonienses in Addit. ad Usuard. Hugo Menardus, Wion, Dorganius, Octavianus Cajetanus noster in Idea operis de SS. Siculis, mss. et alii.*

2 xxi Februarii ista habet Galesinius: In Græcia S. Agathonis Pontificis. Is parentum cura omnibus

sacræ Scripturæ litteris studiose admodum eruditus, eum pietatis fructum tulit, ut illis mortuis, statim congestas unum in locum facultates die uno pauperibus distribuerit. Deinde monachalis vitæ disciplinam amplexus, totum divino cultui se dedit: dies noctesque cum in oratione et precibus esset, Dei munere et gratia id factum est, ut miracula multa ederet, unde Thaumaturgi nomen accepit. Postea Summus Pontifex creatus, re Ecclesiastica publica optime administrata, singulare castissimæ religionis, sanctimoniam, et admirandæ sollicitudinis exemplum reliquit. *Eodem die Wion*: In Græcia S. Agathonis Papæ, cujus festivitas a Latinis iv Id. Januarii celebratur et Ferrarius: Romæ S. Agathonis Papæ.

3 Eadem fere quæ Galesinius memorant Græci in Vita ex Menæis xx Februarii: Hic S. P. N. et miraculorum patrator Agatho ex Italia oriundus fuit, Christianis, piis, religiosisque parentibus natus: a quibus, ipso allaborante,

cognomen
Thaumaturgi: